

Ex post hodnocení Strategického plánu Leader „Měníme Hranicko“

21.12.2015

1. Úvod

1.1. Název MAS

MAS Hranicko z. s. je neziskovou organizací typu místní akční skupina (MAS) sdružující podnikatelské subjekty, neziskové organizace, místní samosprávy a spolky v regionu Hranicko. Vzniklo v roce 2005 nejdříve jako neformální sdružení několika regionálně činných institucí se zájmem o spolupráci ve prospěch rozvoje regionu. V roce 2006 pak získalo právní subjektivitu jako stejnojmenné občanské sdružení. Základním posláním je podpora členů i ostatních organizací regionu v jednotlivých projektech a aktivitách tak, aby byl zajištěn trvale udržitelný rozvoj celého regionu při maximálním využití potenciálu místních lidských a přírodních zdrojů. Veškeré aktivity jsou postaveny na základě partnerství a vzájemné spolupráce, sdružení funguje na tzv. principech LEADER. Hlavním nástrojem naplňování cílů je realizace Strategického plánu LEADER "Měníme Hranicko".

1.2. Datum podpisu Dohody se SZIF

Po intenzivním procesu přípravy Strategického plánu LEADER „Měníme Hranicko“, který byl završen podáním Žádosti o realizaci SPL dne 18.12. 2007 bylo v 1. kole vybráno celkem 48 MAS. V celkovém počtu získaných bodů se naše MAS umístila na 9. místě. Dne 2. července 2008 došlo k definitivnímu stvrzení schválení SPL, a to podpisem Dohody o poskytnutí dotace z Programu rozvoje venkova ČR mezi Státním zemědělským intervenčním fondem a MAS Rozvojové partnerství Regionu Hranicko.

1.3. Základní údaje

	Původní stav	Stav k 30.6.2015
Počet obcí	31	31
Počet obyvatel	34 860	34 424
Rozloha MAS (km ²)	32 540,00	32 540,00
Počet členů	42	60
veřejný sektor	9	13
neveřejný sektor	33	47

Zdroj: ČSÚ, evidence MAS

2. Popis SPL, Fichí a rozpočtu

2.1. Složení SPL

2.1.1. Přehled cílů

2.1.2. Přehled priorit

Globální cíle SPL:

- Vytváření podmínek pro efektivní využívání místních přírodních, kulturních a lidských zdrojů pro společenské a ekonomické aktivity
- Zlepšování prostředí pro seberealizaci, setkávání, společné aktivity obyvatel regionu Stabilizace zaměstnanosti obyvatel a vytváření nových místních pracovních příležitostí

Priorita: Rozvoj zemědělství

Specifické cíle:

- Stabilizace a zvýšení efektivity hospodaření zemědělských podniků prostřednictvím investic do jejich technologického vybavení
- Zvýšení přidané hodnoty zemědělské produkce a rozvoj podnikání zemědělských a potravinářských podniků prostřednictvím podpory odbytu místních produktů

PROGRAM ROZVOJE VENKOVA

Priorita: Rozvoj lesního hospodářství

Specifické cíle:

- Zlepšování podmínek pro hospodaření v lesích a rozvoj neprodukčních funkcí lesa
- Zlepšování technických podmínek pro hospodaření v lesích a zvyšování podílu lesního hospodářství na produkci biomasy

Priorita: Revitalizace obcí

Specifické cíle:

- Rozšiřování možností volnočasového vyžití prostřednictvím zlepšování úrovně a rozšíření objektů a ploch pro kulturní a volnočasové aktivity
- Zlepšení vzhledu obcí prostřednictvím investic do zvyšování kvality veřejných prostranství

Priorita: Rozvoj cestovního ruchu

Specifické cíle:

- Zvyšování návštěvnosti a prodlužování pobytu návštěvníků Hranicka
- Zvyšování zaměstnanosti obyvatel Hranicka ve službách cestovního ruchu
- Prohloubení spolupráce mezi poskytovateli služeb, provozovateli turistických lákadel a dalšími aktéry

Priorita: Zakládání a rozvoj mikropodniků

Specifické cíle:

- Tvorba pracovních míst v mikropodnicích
- Zakládání a rozvoj mikropodniků s cílem rozvoje zaměstnanosti obyvatel

2.1.3. Přehled Fichí

Fiche 1 - Rozvoj zemědělských podniků (vychází z opatření I.1.1.1. Modernizace zemědělských podniků)

Fiche 2 - Zemědělské a potravinářské produkty (vychází z opatření I.1.3.1. Přidávání hodnoty zemědělským a potravinářským produktům)

Fiche 3 - Lesnická infrastruktura (vychází z opatření I.1.2.3. Lesnická infrastruktura)

Fiche 4 - Lesnická technika (vychází z opatření I.1.2.1. Lesnická technika)

Fiche 5 - Veřejná prostranství (vychází z opatření III.2.1.1. Obnova a rozvoj vesnic)

Fiche 6 - Spolkový život a sport (vychází z opatření III.2.1.2. Občanské vybavení a služby)

Fiche 7 - Podnikání v cestovním ruchu (vychází z opatření III.1.3.2. Ubytování, sport)

Fiche 8 - Pěší trasy a hipostezky (vychází z opatření III.1.3.1. Rozhledny, pěší trasy, vinařské stezky, hipostezky a další tematické stezky)

Fiche 9 - Zakládání a rozvoj mikropodniků (vychází z opatření III.1.2. Podpora zakládání podniků a jejich rozvoje)

2.1.4. Přehled aktualizací SPL

Aktualizace SPL k 5.1.2009 týkající se snížení částky režijních výdajů MAS z důvodu zvýšení alokací na jednotlivé fiche v rámci 1. výzvy a z důvodů nevyčerpání celkových režijních výdajů MAS. Změny některých pasáží, vět či formulací v SPL reagují na získané zkušenosti s realizací Výzvy č.1/2008 Programu LEADER "Měníme Hranicko". Taktéž ve Fichi č.6 dochází k drobnějším změnám a zpřesněním, stejně jako k úpravám max. bodového hodnocení některých kritérií. MAS rovněž navrhuje vznik 1 nového preferenčního kritéria.

Aktualizace SPL k 16.2. 2010 týkající se upřesnění uplatnění inovačních přístupů a jejich lepší promítnutí do preferenčních kritérií; přidány chybějící kódy; aktualizace preferenčních kritérií a max. počtu bodů dle rozhodnutí orgánů MAS, oprava chybného zařazení povinných příloh vyžadovaných MAS; nová povinná příloha v ř. 31 Monitorovací zpráva o vázanosti projektu na účel;

Aktualizace SPL k 8.3.2011 - na základě střednědobého hodnocení realizace SPL:

- reformulace specifických cílů v Prioritách Rozvoj zemědělství, Revitalizace obcí, Rozvoj cestovního ruchu (kap. 6.1.)

- přidání nové priority Zakládání a rozvoj mikropodniků (kap. 6.1.)
- aktualizace tabulky Vymezení priorit a cílů a jejich soulad s Programem rozvoje venkova ČR (kap. 6.1.)
- aktualizace Tab. Realizace jednotlivých opatření (harmonogram vyhlášení jednotlivých výzev), tabulka bude nyní již závazná na celé období 2011-2013 (kap. 6.2.)
- aktualizace Plánu finančních alokací SPL. Oproti době vzniku SPL nyní známe odhad výše alokací až do konce programu a proto můžeme stanovit závazný finanční plán SPL do konce programu (kap. 6.4.).
- aktualizace Tab. Soulad opatření SPL s opatřeními Strategie rozvoje regionu Hranicko (kap. 6.5.). K významné aktualizaci ISÚ došlo na jaře roku 2010, tabulka tak byla uvedena do souladu
- záměna Tab. Monitorovací indikátory za období 2008 – 2009 za Tab. Monitorovací indikátory za období 2008 – 2013 (2015)
- doplnění realizace projektů Spolupráce jako významné aktivity v oblasti navazování spolupráce (kap. 8.2.)
- aktualizace textů popisujících jednotlivé Složky organizačního schématu sdružení na základě aktualizace stanov MAS (vznik funkce místopředsedy, předsedu a místopředsedu nově volí přímo Valná hromada) a faktu, že MAS realizuje taktéž projekty Spolupráce naplňující ISÚ území (kap. 9.1.)
- úprava fungování pracovních skupin MAS.
- doplnění nové možnosti MAS rozhodnout o termínu předkládání povinných příloh (kap. 10.2.)
- doplnění faktu, že nově budou Žádosti mezi hodnotitele rozřazovány losem (kap. 10.3.)
- doplnění povinnosti žadatele předložit ŽoP nejdříve ke kontrole na MAS, a to 14 dnů před podáním ŽoP na SZIF (kap. 10.4.)
- aktualizované Fiche č.2 a č.6 - aktualizace monitorovacích indikátorů dle doporučení hodnotící zprávy,

- Dále byla doplněna povinnosti předložit ŽoP na MAS ke kontrole 14 dnů před podáním na RO SZIF a povinnost předložit na MAS spolu s Žádostí o dotaci alespoň doklad o zahájení stavebního řízení, zatímco pravomocné povolení či ohlášení je možno dodat na MAS až 15.6.2011.
- Dále byla vytvořena zcela nová Fiche č.9 zakládání a rozvoj mikropodniků ve shodě s aktualizovaným SPL

Aktualizace SPL k 16.3.2012 - aktualizované Fiche č.1, 5, 7 a 8, kde došlo k adaptaci textací a obsahu na nová Pravidla PRV, aktualizaci monitorovacích indikátorů dle doporučení hodnotící zprávy, k aktualizaci preferenčních kritérií reagující na zkušenosti s hodnocením v minulých výzvách a snahu více provázat preferenční kritéria s cíli jednotlivých priorit SPL apod. Změny v SPL:

- upřesnění činnosti pracovních skupin.
- zkrácení minimálních lhůt trvání výzvy z 50 na 30 dnů

2.2. Předpokládaný rozpočet, skutečně čerpaný rozpočet

	% z rozpočtu (dle platného SPL)	% z rozpočtu (stav k 30.6.2015)	Podané žádosti		Schválené žádosti		Proplacené projekty	
			ks	Kč	ks	Kč	ks	Kč
Fiche 1	16%	16,9%	19	8 858 550	15	7 466 550	15	7 432 315
Fiche 2	7,8%	7,7%	5	4 420 000	4	3 420 000	4	3 393 310
Fiche 3	3,1%	2,8%	2	1 475 685	2	1 363 745	2	1 216 243
Fiche 4	6,1%	4,2%	7	3 344 064	5	2 654 539	4	1 849 673
Fiche 5	13,9%	12,1%	16	8 092 861	12	5 548 816	12	5 316 547
Fiche 6	28,9%	33,4%	60	35 573 597	23	14 796 302	23	14 645 928
Fiche 7	16,6%	15,8%	19	10 854 953	16	8 501 384	14	6 905 434
Fiche 8	2,2%	1,1%	3	999 751	3	999 751	2	487 174
Fiche 9	5,4%	5,9%	5	2 612 319	5	2 612 319	4	1 831 764
Celkem	100%	100%	136	76 231 780	85	47 363 406	80	43 078 388

Pzn.: rozdíl mezi počtem schválených a proplacených projektů tvoří 4 nere realizované projekty s podepsanou Dohodou o poskytnutí dotace a 1 projekt, jemuž byla ukončena administrace ve fázi kontroly Žádosti o proplacení.

2.3. Alokace

Stav k 30.6.2015	Celková alokace (Kč)	Alokace IV.1.2 (Kč)	Zazávazkováno IV.1.2 (Kč)	Proplaceno IV.1.2 (Kč)
2008	7 940 037	6 939 100	6 939 100	6 848 385
2009	10 661 634	9 091 634	9 091 634	8 910 410
2010	11 284 146	9 738 146	9 738 146	8 165 395
2011	7 589 343	6 734 525	6 130 399	5 323 154
2012	7 577 733	6 619 094	6 753 745	6 115 459
2013	8 105 185	8 202 537	8 710 382	7 715 585
2014				
Celkem	53 158 078	47 325 036	47 363 406	43 078 388

Pzn.: V letech 2008 - 2010 bylo možno podpořit i tzv. projekty na čáře poníženou dotací, proto se částky ve sloupcích Alokace a Zazávazkováno rovnají. V letech 2011 – 2013 už bylo možno převádět nezazávazkované částky do dalších let, k tomu se do disponibilní částky vracely nevyčerpané prostředky z projektů, které v Žádostech o proplacení požadovaly méně financí, než měly uvedeny v Dohodě nebo od projektů, jež odstoupily od realizace. Takto se tedy část alokace IV.1.2. v těchto letech načítá opakovaně a součet sloupce Alokace IV.1.2. není relevantní vůči součtům sloupců Celková alokace nebo Zazávazkováno.

Pzn.: V sloupci Proplaceno jsou projekty rozřazeny dle roku Výzvy, v němž získaly dotaci, ne podle data skutečného proplacení (často až následující rok nebo i 2 roky poté). Při tomto řazení umožňuje tabulka srovnání výše závazkovaní a proplacení za stejné projekty daného roku, což považujeme za důležitější informaci než informaci, kolik peněz bylo který rok proplaceno projektům bez rozdělení do jednotlivých Výzev.

2.4. Výzvy

	Fiche 1	Fiche 2	Fiche 3	Fiche 4	Fiche 5	Fiche 6	Fiche 7	Fiche 8	Fiche 9
Výzva č. 01/2008 (25.7.2008- 25.9.2008)	X			X	X	X			
Výzva č. 01/2009 (6.3.2009-30.4.2009)		X	X			X	X		
Výzva č. 01/2010 (8.3.2010-30.4.2010)	X			X	X		X	X	
Výzva č. 01/2011 (4.4.2011-6.5.2011)		X				X			X
Výzva č. 01/2012 (10.4.2012- 10.5.2012)	X				X		X	X	
Výzva č. 01/2013 (28.3.2013- 26.4.2013)	X					X	X		

3. Metodický přístup

3.1. Pracovní tým

Pro realizaci SPL v ORP Hranice byli přijati do MAS Rozvojového partnerství v roce 2008 dva pracovníci: na pozici manažer MAS byl přijat Mgr. František Kopecký a na pozici finanční manažerka/asistentka MAS byla přijata Gabriela Olivová DiS.. K 31.12. 2009 ukončila svůj zaměstnanecký poměr finanční manažerka Gabriela Olivová, DiS. a její odpovědnost za finanční řízení organizace v roce 2010 přešly na manažera MAS, jímž byl i nadále Mgr. František Kopecký. Od prosince 2009 na pozici administrativní pracovnice nastoupila Lucie Machová. Ta se velmi dobře a rychle ve fungování sdružení zorientovala a od října 2010 tak mohla

přejít na pozici finanční manažerka/asistentka s převzetím příslušných odpovědností. V roce 2014 došlo k několika personálním změnám. Manažerem MAS je nadále Mgr. František Kopecký, k 31. 10. 2014 ukončila pracovní poměr finanční manažerka Lucie Machová. K 15. 7. 2014 byla přijata Ing. Zuzana Zajícová, nejprve na DPP a od 1. 9. 2014 na HPP na pozici asistentky MAS při realizaci SPL. Na pracovní stáž, v rámci studia oboru Regionální rozvoj, byl 2. 7. 2014 přijat Bc. Tomáš Václavík, který v MAS od 19. 8. 2014 pokračuje na DPP jako asistent při realizaci SPL.

3.2. Zdroje údajů pro monitoring

Žadatelé uváděli monitorovací indikátory ve svých Žádostech o dotaci, jejich naplnění bylo uvedeno v Žádosti o proplacení, Monitorovací zprávě o realizaci projektu a Monitorovací zprávě o vázanosti projektu na účel.

Seznam podpořených projektů programu Leader, kde je taktéž uveden přehled monitorovacích indikátorů je k nalezení na webových stránkách regionu Hranicko <http://www.regionhranicko.cz/mas-hranicko/leader/podporene-projekty>.

3.3. Monitorovací indikátory

Monitorovací indikátor	Plánovaná hodnota dle původního SPL (uvažováno pro roky 2008-2009)	Plánovaná hodnota dle plánovaného SPL	Dosažené hodnoty k 30.6.2015	% dosažení cílové hodnoty
Počet podpořených projektů	28	78	81	104%
Nové technologie v zemědělských podnicích	5	10	8	80%
Počet podpořených místních produktů	2	4	5	125%
Lesnická technika	4	16	12	75%
Počet obnovených veřejných prostranství	6	15	15	100%

Nové či obnovené objekty pro volný čas	11	16	13	81%
Nová pracovní místa	3	19	18	95%
Délka obnovených lesních cest		1015	1015	100%
Počet nových sportovních ploch		6	8	133%
Udržená pracovní místa		6	1	17%
Počet nových zařízení pro rozvoj mikropodniků		5	3	60%

Pzn.: Stanovení indikátorů pro roky 2008 a 2009 bylo poznamenáno neznalostí celkové alokace SPL na celé období 2007-2013, proto časem byly hodnoty indikátorů považovány za nerelevantní. MAS stanovila závazné hodnoty až ve střednědobém hodnocení SPL (druhý sloupec zleva), kdy už znala výhled alokací také na zbývající roky 2011-2013. Tyto indikátory se snažila naplnit až do ukončení SPL.

Z tabulky je vidět, že se MAS podařilo naplnit víceméně všechny indikátory. Za očekáváním zůstalo „pořízení nových technologií“ u zemědělců. Při míře dotace kolem 40% o tyto investice nejevili příliš zájem. Až později byl umožněn též mobilní nákup zemědělské techniky, kdy se jí pořídilo celkem 13 kusů. Úspěchu bylo dosaženo v počtu podpořených místních produktů či obnovených veřejných prostranství, naopak MAS se nepodařilo naplnit závazek pořízené lesnické techniky především kvůli odstupování podpořených žadatelů od realizace. Dva indikátory ve Fichi číslo 6 spolu úzce souvisí, a tak jestliže není dosaženo výsledku v indikátoru „Nové či obnovené objekty pro volný čas“, byl naopak překonán indikátor „počet nových sportovních ploch“. Můžeme tak konstatovat, že cíle v této oblasti byly splněny. Počet nových pracovních míst za celou dobu realizace programu MAS na začátku odhadla na číslovku 19. V reálu se pak podařilo dosáhnout vzniku 18 nových míst, což můžeme stále považovat za velký úspěch. Jako nevhodně formulovaný se ukázal indikátor „udržená pracovní místa“ především kvůli tomu, že při kontrolách projektů se často ukázala praktická nemožnost vyhodnotit, zda nějaké pracovní místo v podniku zůstává právě a díky projektu nebo ne.

3.4. Hodnotící otázky

1) Do jaké míry přispěla podpora k budování místních kapacit pro zaměstnanost a diverzifikaci?

1a) Jak přispěla podpora k vytváření nových pracovních míst?

1b) Jak napomohla podpora k budování kapacit pro diverzifikaci (zahájení a rozvoj činností nezemědělské povahy)?

2) Do jaké míry přispěla podpora k dosažení cílů místní strategie?

3) Do jaké míry byl implementován přístup LEADER?

3a) Napomohla podpora k většímu zapojení veřejnosti (příp. dělení dle věku a pohlaví - mladých lidí/žen) do dění v regionu?

3b) Jak přispěla podpora k zapojení partnerů a veřejnosti do rozhodovacích procesů?

3c) Jak napomohla podpora k zavádění víceodvětvových přístupů?

3d) Jak přispěla podpora k uplatnění inovačních postupů?

3e) Jak přispěla podpora k realizaci projektů spolupráce MAS?

3f) Přispěla podpora k zapojení MAS do sítí místních partnerství? (zapojení MAS do Celostátní sítě pro venkov, Národní sítě místních akčních skupin ČR aj.)

4) Do jaké míry přispěla implementace přístupu LEADER ke zlepšení místní správy?

4a) Jak podpora podnítila zapojení veřejnosti? (aktivity prováděné za účelem animace, resp. propagace SPL, podpora potenciálních příjemců apod.)

4. Odpovědi na hodnotící otázky

1) Do jaké míry přispěla podpora k budování místních kapacit pro zaměstnanost a diverzifikaci?

Cíl vzniku 19 pracovních míst byl skutečným vznikem 18 pracovních míst téměř 100% naplněn a SPL tímto přispěla vzhledem k finanční alokaci adekvátně k rozvoji zaměstnanosti v regionu. Také projekty, jež přímo pracovní místa netvořily, přispěly k budování kapacit pro zaměstnanost. U mnoha projektů se na tvorbě a realizaci podíleli sami žadatelé a jejich zaměstnanci, čímž si zvyšovali svou odbornou erudici jak v tvorbě a

řízení projektů, tak v činnostech, které se týkaly samotného obsahu projektů. Díky SPL se také v regionu vycvičilo několik zkušených tvůrců dotačních žádostí, kteří pomáhali konečným žadatelům z řad podnikatelů a zemědělců se složitou administrativou, čímž se žadatelé mohli nadále soustředit na své hlavní obory podnikatelské činnosti. Diverzifikace nebyla téměř využita, podrobnosti viz odpověď 1b)

1a) Jak přispěla podpora k vytváření nových pracovních míst?

Jak už bylo uvedeno, 18 nových pracovních míst považujeme za úspěch. Velkou otázkou prozatím bez odpovědi zůstává, zda byla pracovní místa vytvořena dle skutečné potřeby příjemců dotací nebo kvůli faktu získání bodů za povinné preferenční kritérium, pro které MAS stanovila celkem výrazný počet bodů. K odpovědi se chceme vrátit ještě do roku 2019, kdy skončí udržitelnost i posledním projektům podpořeným ze SPL, následně se budeme příjemců ptát, zda nyní už bez jakéhokoliv závazku vůči poskytovateli dotace daná pracovní místa mají stále obsazeny.

1b) Jak napomohla podpora k budování kapacit pro diverzifikaci (zahájení a rozvoj činností nezemědělské povahy)?

Zemědělci už od počátku neprojevovali zájem o diverzifikaci. Tato Fiche tak ani nebyla zařazena do SPL, nicméně opatření bylo jako vedlejší implementováno do Fiche č.1 (hl. op. I.1.1.1.), ani jeden projekt však z vedlejšího opatření nečerpal výdaje. Jejich zájem se po celé období upíral k investicím do zemědělských podniků a uvádění na trh produktů. Stejně tak neprojevil žádný zájem o budování agroturistiky či podnikatelsky provozovaných sportovišť. Tyto investice (cestovní ruch i rozvoj činností nezemědělské povahy) tak v rámci SPL realizovali výhradně podnikatelské subjekty, které jsou na tyto činnosti zaměřeny v rámci svých hlavních aktivit (provozovatelé penzionů, komerčních sportovišť, sklárna, dřevařská dílna apod.). Zdá se tedy, že zemědělci v regionu považovali svůj sektor v této době za už dostatečně stabilní na to, aby museli čelit nepříznivému vývoji na trhu diverzifikací.

2) Do jaké míry přispěla podpora k dosažení cílů místní strategie?

Pzn.: Odpovědi jsou formulovány vyjádřením ke každému stanovenému globálnímu a specifickému cíli SPL

Globální cíle SPL:

- Vytváření podmínek pro efektivní využívání místních přírodních, kulturních a lidských zdrojů pro společenské a ekonomické aktivity

SPL svou povahou, formou distribuce prostředků, možností, aby si sami lidé v regionu určili své priority a způsob hodnocení projektů vytvořil podmínky pro efektivní využití místních zdrojů (přírodní – zemědělství, cestovní ruch, kulturní – objekty pro spolkový život, kulturní sály, lidské – nová pracovní místa na venkově, aktivní činnost v MAS, tvůrci projektových žádostí)

- Zlepšování prostředí pro seberealizaci, setkávání, společné aktivity obyvatel regionu, stabilizace zaměstnanosti obyvatel a vytváření nových místních pracovních příležitostí

SPL díky výrazné podpoře projektů z Fiche č.6 Společenský život a sport výrazně zlepšila prostředí pro seberealizaci, setkávání, společné aktivity obyvatel regionu. SPL díky své omezené alokaci (6-9 milionů Kč ročně) nemohla zásadně stabilizovat zaměstnanost obyvatel (srovnej 18 nových pracovních míst vs. počet nezaměstnaných v regionu v řádu stovek osob)

Priorita: Rozvoj zemědělství

- Stabilizace a zvýšení efektivity hospodaření zemědělských podniků prostřednictvím investic do jejich technologického vybavení

Cíl byl naplněn v míře konečného počtu realizovaných projektů, tj. kdo realizoval a získal dotaci, cíl byl v jeho podniku nepochybně naplněn. Od technologického vybavení se zájem zemědělců záhy přeorientoval díky rozšířenému výčtu způsobilých výdajů do oblasti mobilní zemědělské techniky.

- Zvýšení přidané hodnoty zemědělské produkce a rozvoj podnikání zemědělských a potravinářských podniků prostřednictvím podpory odbytu místních produktů

Tento cíl považujeme za nejlépe naplněný a „nejpovedenější“. Ač počtem nemnoho projektů, svým realizátorům přinesly výrazný obrat v jejich podnikání. V regionu vzniklo vyhlášené sýrašství, sušená

jablíčka, pečení bramborových bábovek, nová výrobní místního uzenáře atd. I díky této podpoře mohla na Hranicku vzniknout značka kvality MORAVSKÁ BRÁNA regionální produkt ® z rodiny Asociace regionálních značek.

Priorita: Rozvoj lesního hospodářství

Specifické cíle:

- Zlepšování podmínek pro hospodaření v lesích a rozvoj neproduktivních funkcí lesa
Cíl nebyl naplněn a zůstal za očekáváním. Po jedné vyhlášené Výzvě se ukázala až přílišná benevolence pravidel opatření Lesnická infrastruktura, kdy byl podpořen i projekt asfaltové cesty mezi 2 obcemi. Malý zájem žadatelů, velká finanční nákladnost a „neviditelnost“ těchto projektů pro širokou veřejnost způsobily odklon MAS od tohoto cíle. I tak vzniklo přes kilometr obnovených lesních cest.
- Zlepšování technických podmínek pro hospodaření v lesích a zvyšování podílu lesního hospodářství na produkci biomasy
Cíl zůstal naplněn jen zčásti. Čerpání prostředků bylo poznamenáno hned dvěma žadateli, kteří odstoupili od realizace, projekty se jen zčásti zaměřovaly na produkci biomasy. MAS vyhodnotila pro poslední roky, že zřejmě u lesníků až takový zájem o dotace nepanuje a Fichi už znovu nevyhlašovala.

Priorita: Revitalizace obcí

- Rozšiřování možností volnočasového využití prostřednictvím zlepšování úrovně a rozšíření objektů a ploch pro kulturní a volnočasové aktivity
Cíl se podařilo naplnit plošně. Díky počtu a zaměření projektů lze říci, že došlo k viditelnému zlepšení v této oblasti a to plošně v celém regionu, kdy téměř každá obec měla nějaký projekt v této oblasti.
- Zlepšení vzhledu obcí prostřednictvím investic do zvyšování kvality veřejných prostranství
Také zde považujeme cíl za naplněný. Obnovila se mnohá veřejná prostranství a nečekaný malý zájem o tuto Fichi v roce 2012 ukázal, že potřeby obcí v tomto směru již byly zřejmě naplněny

Priorita: Rozvoj cestovního ruchu

- Zvyšování návštěvnosti a prodlužování pobytu návštěvníků Hranicka

Dle statistik se návštěvnost pomalu zvyšuje, k prodlužování pobytu nedochází. SPL objemem alokovaných prostředků samozřejmě napomohla k zatraktivnění a zkvalitnění služeb CR v regionu, stejně tak se ale zlepšují jiné turistické destinace v ČR a tento cíl tak bude vždy do značné míry záviset především na primárních turistických lákadlech a jejich pestrosti více než na kvalitě služeb. K čemu perfektní hotely, když chybí více turistických cílů dostatečně atraktivních ve srovnání s jinými regiony ČR...

- Zvyšování zaměstnanosti obyvatel Hranicka ve službách cestovního ruchu

Několik pracovních míst vzniklých díky SPL je z oblasti cestovního ruchu, nicméně přímou souvislost mezi SPL a vývojem zaměstnanosti nelze vysledovat.

- Prohloubení spolupráce mezi poskytovateli služeb, provozovateli turistických lákadel a dalšími aktéry

K naplnění tohoto cíle jednoznačně došlo. Před realizací SPL byla spolupráce poskytovatelů značně omezená. I díky SPL, ale také projektu na destinační management z OP ČR-PR, došlo ke vzniku stálé pracovní skupiny a volného sdružení poskytovatelů služeb v CR z regionu.

Priorita: Zakládání a rozvoj mikropodniků

Specifické cíle:

- Tvorba pracovních míst v mikropodnicích

Cíl byl doplněn do SPL až pro roky 2011-2013. Realizováno bylo pouze 5 projektů, díky nimž ovšem vznikla 4 pracovní místa. Můžeme tedy říct, že vzhledem k omezenému rozsahu podpory byl cíl naplněn.

- Zakládání a rozvoj mikropodniků s cílem rozvoje zaměstnanosti obyvatel

Všech 5 projektů rozvíjelo už stávající mikropodniky, zhodnocení viz výše

3) Do jaké míry byl implementován přístup LEADER?

3a) Napomohla podpora k většímu zapojení veřejnosti (příp. dělení dle věku a pohlaví - mladých lidí/žen) do dění v regionu?

Ano, počet členů MAS narostl do roku 2014 o třetinu, další aktéři se zapojovali na platformě pracovních skupin, s MAS spolupracují a jsou v kontaktu také příjemci dotací, mnozí z nich se po realizaci projektu stali členy MAS. Zastoupení žen je dostatečné, mladí lidé se i přes několik cílených oslovení a aktivit bohužel nepodařilo do činnosti vtáhnout.

3b) Jak přispěla podpora k zapojení partnerů a veřejnosti do rozhodovacích procesů?

Zde vidíme velký dopad realizace SPL. Vloženou odpovědnost se naučili aktéři během realizace SPL přijímat a kvalitně rozhodovat, jak na úrovni Valné hromady tak také ve Výběrové komisi.

3c) Jak napomohla podpora k zavádění víceodvětvových přístupů?

Víceodvětvové přístupy nebyly tak zásadní na úrovni samotných podpořených projektů, spíše se ukazuje v navázaných kontaktech a nových partnerstvích už jen díky tomu, že se lidé díky MAS navzájem seznamují a poznávají. Prohloubila se spolupráce zemědělců a obcí, spolupráce poskytovatelů služeb v cestovním ruchu, spolupráce výrobců zemědělských a potravinářských produktů.

3d) Jak přispěla podpora k uplatnění inovačních postupů?

Odpověď je velmi těžká. Po celou dobu realizace SPL se MAS i příjemci dotací potýkali s definicí co to vlastně inovace je a především, jak lze inovace zavádět, když samotné nastavení PRV popírá 2 základní principy pro zavádění inovací: 1. Těžko zavádět inovace, když jsou značně sešněrované způsobilé výdaje a typové aktivity, které naopak nijak inovativní na úrovni celého programu nebyly. 2. Zavádění inovací je vždy spojeno se zvýšenou mírou rizika neúspěchu. Prošlapávání nových cestiček bude spojeno vždy s tím, že se některé cestičky ukážou jako slepé. Zde však byli příjemci i MAS pod neustálou hrozbou korekcí a sankcí, což značně snižovalo chuť jakkoli inovovat a experimentovat. Košile byla vždy bližší než kabát. Raději udělám tradičně pojatý projekt s vysokou mírou jistoty proplacení než nějaký experiment, který mi pak ŘO neproplatí...

3e) Jak přispěla podpora k realizaci projektů spolupráce MAS?

Velmi výrazně. Naše MAS počtem 8 projektů spolupráce patří na špici MAS celé ČR. Díky projektům spolupráce vznikla na Hranicku síť venkovských muzeí a systém poskytování mobilního vybavení pořadatelům akcí. Byly realizovány tyto projekty spolupráce:

Název projektu	Termín realizace	Popis projektu
Přidaná hodnota spolupráce místních akčních skupin	leden - červen 2015	Hlavním cílem tohoto projektu je vytvoření metodiky, která dá místním akčním skupinám jednak zpětnou vazbu již zrealizovaných projektů, stejně jako návod k přípravě projektů budoucích.
Hudební a filmová muzea našich regionů	leden 2014- prosinec 2014	Projekt si spoluprací dvou sousedních MAS klade za cíl přispět k zachování kulturního dědictví venkova na poli hudby a filmu a to vybudováním a provozem 3 venkovských expozic.
Za poznáním a odkazem předků II.	březen 2013- prosinec 2014	Cílem projektu je vybudování a provoz 4 nových venkovských expozic, Propagace nových i stávajících venkovských expozic, Vzájemná spolupráce, poznávání se a přenos zkušeností, Vzájemná spolupráce, poznávání se a přenos zkušeností, Rozšiřování aktivit MAS vedoucích k rozvoji svého území
Moravsko-polské cesty tradic a poznání	květen 2011- březen 2013	Cíl projektu je vybudování a provoz 11 nových venkovských expozic, vytvoření a propagace virtuálních "Cest tradic a poznání", Vzájemná spolupráce, poznávání se a přenos zkušeností.
Moravské a slezské ovocné stezky	březen 2011- březen 2012	Cílem našeho projektu je přispět k zachování a rehabilitaci ovocných stromů, a to nejen jakožto dárců plodů, ale také jako součásti mnoha tradic a významných krajinných prvků.
Za poznáním a odkazem předků	březen 2010- prosinec 2010	Cílem projektu je obnova nevyužitých a chátrajících prostor pro vznik nových atraktivit na území regionu, vznik a následný provoz stálých muzejních expozic v těchto prostorách.
Mobilní vybavení pro kulturní a sportovní akce	březen 2010-září 2010	Pořízení sady mobilního vybavení pro pořádání nekomerčních kulturních a sportovních akcí na území MAS, Vytvoření systému a provozního řádu umožňujícího poskytování vybavení pořadatelům nekomerčních akcí na území MAS.

Zmapování a marketing nevyužitých prostor	únor 2010-červen 2010	Hlavním účelem projektu je zmapování a následné hledání nového využití opuštěných objektů, prostor a ploch na území působnosti tří partnerů, kteří projekt realizují. Projekt se zaměří především na menší objekty, jakými jsou nevyužité školy, prostory pro potenciální klubové a spolkové aktivity, nevyužité prostory pro rozvoj služeb a drobného podnikání, nevyužité plochy určené v územních plánech pro bytovou výstavbu apod.
---	-----------------------	---

3f) Přispěla podpora k zapojení MAS do sítí místních partnerství? (zapojení MAS do Celostátní sítě pro venkov, Národní sítě místních akčních skupin ČR aj.)

Ano, výrazně. Národní síť místních akčních skupin ČR (dále NS MAS) byla založena v roce 2007 za účelem zlepšení kvality života na venkově, pomoci členským i nečlenským místním akčním skupinám, jejich propagace a zastoupení ve venkovském hnutí v Evropské sociaci LEADER pro rozvoj venkova – ELARD či podobných sdruženích. MAS Hranicko je členem Národní sítě MAS od roku 2008. Své aktivity v roce 2009 rozběhlo také Krajské sdružení Národní sítě MAS v Olomouckém kraji (dále jen KS NS MAS), jedním z hmatatelných výsledků je společně připravený projekt na sérii vzdělávacích seminářů, který byl v říjnu 2009 zaregistrován v rámci Opatření III.3.1. Vzdělávání a informace PRV ČR. Manažer MAS Hranicko František Kopecký byl zvolen do kontrolní komise KS NS MAS a náhradníkem člena Výboru NS MAS, byl členem pracovní skupiny Leader, která se v roce 2014 zabývala především nastavením podmínek pro standardizaci MAS. V roce 2015 se MAS Hranicko stalo předsedou KS MAS Olomouckého kraje a členem Výboru NS MAS ČR. Kopecký také působí v PS Stanovy při NS MAS, je za NS MAS členem Koordinačního výboru CSV, je člene Regionální stálé konference Olomouckého kraje. 22.10.2012 podala MAS přihlášku ke členství ve Spolku pro obnovu venkova České republiky (SPOV ČR), v prosinci 2012 se taktéž stala na základě přihlášky formalizovaným členem Celostátní sítě pro venkov Olomouckého kraje (CSV OK). MAS Hranicko pro CSV zajišťovala několik exkurzí, v roce 2013 se výrazně podílela na pořádání Národní konference VENKOV v Teplicích nad Bečvou a v Hranicích.

4) Do jaké míry přispěla implementace přístupu LEADER ke zlepšení místní správy?

4a) *Jak podpora podnítila zapojení veřejnosti? (aktivity prováděné za účelem animace, resp. propagace SPL, podpora potencionálních příjemců apod.)*

Přispěla především v zlepšení informovanosti obyvatel a aktérů o dění v celém regionu. Obyvatelé tak díky propagačním aktivitám byli více vtaženi do dění v celém regionu a přemýšlení o budoucím směřování rozvoje našeho venkovského prostoru. MAS propagovala SPL následujícím způsobem:

Pravidelná propagace SPL ve Zpravodaji Regionu Hranicko v letech 2008-2013 (2x ročně, 8-12 barevných stran, náklad cca 3000 výtisků). V roce 2008 byl vydán skládací leták s informacemi o SPL a programu Leader obecně, v letech 2008-2013 vydávány propagační předměty s logy (propiska, vizitka, klíčenka...) taktéž propagační složky a banner s představením MAS Hranicko a SPL. Články v místním tisku: Hranický týden, Sedmička a MF Dnes, na informačních serverech a webových stránkách obcí. V roce 2014 byl vydán ve spolupráci s MR Hranicko stolní kalendář a kniha představující nejpovedenější projekty na Hranicku z Programu Leader „Měníme Hranicko“.

Prezentace na akcích: Výstava Země Živitelka 2008-2013, LeaderFest (setkání Leaderů evropských zemí 2009-2013), účast na Národní konferenci Venkov 2009-2013, Setkání partnerství platformy „Podejme si ruce“ 2010, Den kultury na zámku v Hranicích, Farmářské trhy v Hranicích od r. 2010, Den s regionem Hranicko, Setkání aktérů venkova SPOV OK a ZK 2012, Česko-Polská pracovní a programová konference „Leader bez hranic“ 2012 a na různých vzdělávacích akcích a seminářích: „Monitoring projektů a evaluace SPL“ 2009, „MAS na hranicích, setkání v Hranicích“ 2009, seminář MZV Východní partnerství 2010, odborný seminář „Koně a zvířata a co víme o legislativě“ 2011, Standardy kvality v sektorech cestovního ruchu 2012, Závěrečný seminář a exkurze v rámci PS Moravské a Slezské ovocné stezky 2012, Na kole do minulosti Moravskou bránou a Dolnou Malej Panwi, Studijní cesta „Za poznáním regionální značky Jeseníky – originální produkt, vzdělávací seminář „Budování Dinoparku“ v Polsku v rámci PS Moravko-Polské cesty tradic a poznání, exkurze po venkovských muzeích Kyjovské Slovácko v rámci PS „Za poznáním a odkazem předků II.“ 2012, exkurze zástupců polských MAS v ČR, Studijní cesta do Gminy Strzelce Opolskie na Slavnosti chleba a chmele.

5. Závěry a doporučení

5.1. Soulad použitých monitorovacích indikátorů se sledovanými prioritami a cíli, rovnováha mezi Fichemi dle SPL

Monitorovací indikátory byly zvoleny převážně vhodně, kromě indikátoru Počet udržovaných pracovních míst, méně povedený indikátor byl také „počet zapojených místních obyvatel do přípravy a realizace projektu, kdy si příjemci pletli monitorovací indikátor s preferenčním kritériem a uměle hodnotu nadhodnocovali. Fiche byly nastaveny tak, aby splňovaly cíle. Jako lichá se ukázala kombinace opatření ve Fichích v úvodních letech, kdy např. zemědělci neměli zájem o vedlejší opatření diverzifikace. Jako nevhodná se ukázala Fiche na Lesnickou infrastrukturu, která nespĺnila očekávání (podrobněji viz výše).

5.2. Míra dosažení cílů

Míru dosažení cílů je neustále potřeba vztahovat k celkové alokaci SPL. 45 milionů Kč je zajímavé číslo, při rozkladu do jednotlivých let se ale jednalo vždy o 6-9 milionů Kč. Jak s oblibou říkáme, jedná se o hodnotu 3 postavených rodinných domů. A kolik takových domů je v regionu Hranicko ročně postaveno? Nakolik ovlivní 18 nových pracovních míst situaci v regionu, když vedle toho zde vznikla svého času megatovárna na obrazovky PHILIPS, která slibovala až 2.500 nových pracovních míst. Pokud tedy budeme vztahovat naplnění cílů vzhledem k prostředkům, můžeme konstatovat, že cílů bylo dosaženo kromě oblasti lesnictví. Naopak největšího pokroku bylo dosaženo v oblasti Občanského vybavení, veřejných prostranství a nových zemědělských a potravinářských produktů.

5.3. Doporučení na základě výsledku hodnocení

Za naši MAS doporučujeme pokračovat v uplatňování metody LEADER v rámci PRV. Umožnit MAS větší volnost v typových aktivitách a způsobilých výdajích, což umožní i vyšší zavádění inovací. Do budoucna se více zaměřit na podporu nezemědělského drobného podnikání, které generuje pracovní místa oproti

zemědělství, kde přirozeně každá investice vede k automatizaci a ulehčení výroby, tím pádem také ke snižování počtu zaměstnanců v oboru.

Vypracoval manažer MAS Hranicko Mgr. František Kopecký
Spolupráce na sběru podkladů asistentka MAS Žaneta Rosová
Schválil předseda Výboru MAS Vojtěch Skácel
V Hranicích dne 21.12.2015

PROGRAM ROZVOJE VENKOVA